

Motion till riksdagen 2016/17:3295

av **Martin Kinnunen (SD)**

Elektroniska cigaretter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det närmare bör utredas hur elektroniska cigaretter kan användas i folkhälsoarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att utreda bruk av elektroniska cigaretter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer fokus i forskningen bör riktas mot nikotinets skadeverkningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör agera för att elektroniska cigaretter och rökfri tobak lyfts ut ur EU:s tobaksdirektiv, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte bör gå längre i regleringen av elektroniska cigaretter än vad EU-direktivet kräver, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bruk av elektroniska cigaretter i offentliga miljöer inte ska jämföras med cigaretter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Elektroniska cigaretter har spridit sig över världen och idag är det åtskilliga miljoner människor som brukar elektroniska cigaretter. De ser ut på olika sätt, men i takt med produktutvecklingen har designen kommit att avvika kraftigt från de traditionella cigaretterna. I Storbritannien beräknas elektroniska cigaretter idag användas av närmare tre miljoner människor och det finns undersökningar som tyder på att de bidragit till att minska försäljningen av cigaretter. Brittiska hälsomyndigheten har kommit fram till att elektroniska cigaretter är omkring 95 procent mindre farligt än vanliga cigaretter och i

Storbritannien är idag elektroniska cigaretter en del av landets strategi att minska rökandet.

Även i Sverige har populariteten stigit trots att svenska myndigheter gjort vad de kan för att utradera marknaden. Detta genom försök att på rättslig väg klassa elektroniska cigaretter som läkemedel, vilket också ligger bakom den beklagliga situationen att vi i Sverige ännu inte har någon reglering på området. Studier från Storbritannien tyder på att elektroniska cigaretter har potential att rädda omkring 50 000 människor. Överfört till svenska förhållanden kan det handla om en potential att rädda tusentals liv även i Sverige. Det bör därför närmare utredas hur elektroniska cigaretter kan användas i arbetet för en bättre folkhälsa.

Det är hög tid att Sverige tar efter Storbritannien och ser till den potential som elektroniska cigaretter har för att förbättra folkhälsan. Eftersom elektroniska cigaretter, förutom nikotin, enbart innehåller godkända livsmedelstillsatser samtidigt som ingen förbränning sker vid användande är det svårt att försöka påvisa att hälsofaran skulle kunna komma i närheten av vad som sker vid förbränning av tobak.

Det talas mycket om att ingen vet exakt hur farliga elektroniska cigaretter är. Det är riktigt, men det är samtidigt någonting som varit i bruk i mer än tio år och ett antal studier finns nu tillgängliga. Förutom den omfattande översikten av tillgängliga studier från Storbritannien kan nämnas att studier har visat att hjärtat inte påverkas, att rökare som byter till elektroniska cigaretter får bättre hälsa samt att partiklarna som sprids vid förångningen ligger under alla tröskelvärden, varför det inte går att tala om passivt vejpande. Däremot stämmer det att det idag råder en osäkerhet kring exakt hur mycket mindre farligt bruk av elektroniska cigaretter är jämfört med traditionella cigaretter. Myter, fördomar och direkta felaktigheter förekommer idag i debatten. För att råda bot på detta bör regeringen tillse att Socialstyrelsen utreder bruk av elektroniska cigaretter ur ett hälsoperspektiv. Man bör också agera för att åstadkomma fler opartiska studier, då ett stort problem idag är att studier finansieras av läkemedelsbolag och andra lobbygrupper som har ekonomiska intressen i frågan. Det är även eftersträvansvärt att mer fokus riktas på nikotinets hälsopåverkan. Ny forskning tyder på att nikotinets negativa påverkan har överdrivits och i debatten blandas i regel bruk av nikotin ihop med gifterna som tobaksrökning resulterar i.

När Sverige inom den närmaste tiden får en reglering av de elektroniska cigaretterna kommer så att ske genom ett implementerande av elektroniska cigaretter i EU:s tobaksdirektiv. Detta är problematiskt, dels genom att elektroniska cigaretter inte innehåller någon tobak, dels utifrån det faktum att de är betydligt mindre hälsofarliga. Sverige bör på EU-nivå agera för att elektroniska cigaretter och rökfri tobak lyfts ur EU:s tobaksdirektiv och att det skapas en separat lagstiftning på området. EU:s tobaksdirektiv innehåller ett flertal försämringar för marknaden av elektroniska cigaretter till liten nytta. Att åldersgränser ska införas är givetvis positivt, men branschen i Sverige har redan tagit ansvar och agerat på egen hand, varför detta inte kommer att få några betydande konsekvenser. Positivt är även att det sätts upp standarder för innehållsförteckning och produktkrav. Men man har även av oklar anledning valt att fokusera på storleken på behållarna för e-vätskan och den påfyllningsbara tanken. Detta driver upp kostnader och skapar irritation, vilket kan leda fram till att färre människor slutar att röka. Trots att detta direktiv innehåller regleringar som försvårar är det ändå möjligt för branschen att fortsätta att utvecklas. När EU:s tobaksdirektiv implementeras fullt ut i svensk lagstiftning är det därför av stor vikt att Sverige inte går längre än vad som direktivet kräver.

Regeringen har aviserat att elektroniska cigaretter ska jämföras med traditionella cigaretter i offentliga miljöer, exempelvis utserveringar. Detta är olyckligt, eftersom det inte går att påvisa någon hälsofara för personer som kommer i kontakt med ångan från en elektronisk cigarett. Det är även problematiskt att tvinga in före detta rökare i trånga rökrutor där de kommer i kontakt med traditionell rökning ungefär på samma sätt som en nykter alkoholist kan göra bäst i att hålla sig borta från Systembolaget.

Martin Kinnunen (SD)